

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΛΗΩΝ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΤΕΡΤΣΕΤΗΣ

Από τη ζωή και το έργο μιας γενναίας καρδιάς. Το επεισόδιο του Τερτσέτη στην Παρισινή «Γεφυρά των Τεχνών». Άλλο επεισόδιο στη Νομαρχία. Ο Τερτσέτης αγωνιστής. Η στάσις του στη Δίκη Κολοκοτρώνη. Η φιλία του με τον Πολυζωΐδη. Βιβλιοθηκάρχης της Βουλής. Ο πρώτος γκμεός του. Λίγει από τους στίχους του. Ο θάνατός του, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στον πολύ κόσμο, το όνομα του ποιητού της περασμένης γενιάς Γεωργίου Τερτσέτη είχε γνωστό από την ήρωική στάσις του στην περσική δίχη του Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. Τότε, μαζί με τον Πολυζωΐδη, άφηθηκαν να υπογράφουν τη φανατική καταδίχη του Μεγάλου Στρατάχη, άφηρώντας τις Βαναξέζιες λόγγες. Στις δραματικοτάτες εκείνες στιγμές, ο Τερτσέτης έβροντοφώνησε στον Γενικό Εισαγγελέα Μάσσωνα, που ως όργανο της Αντιβασιλείας, ζητούσε με παράνομα μέσα να εκδίχσει τη συνείδησι των δύο δικαστών:

— Και ποιός είσαι σύ, που με τό πρόσχημα της παιδείας σου, ξελαβές από την Βασιλείαν έπαγγελμα τόσον επικίνδυνον διά τη ζωήν και την τιμήν των ήσυχών της; Θεωρούμεν πολύ ήψηλην την Δικαιοσύνην, έπί της όποιας στηρίζεται ό Θρόνος, ώστε δεν υπογράφομεν!

Και έτσι, χάρις στον Τερτσέτη, εγγλύτωσε ό Κολοκοτρώνης από τό κελίδι του ιστορία και ή Έλλάς από την άτμια ενός δεκαστακού εργαλήματος...

Και όμως, άν και τέτοιος έσωτερικώς ήταν ό Τερτσέτης, τίποτε έξωτερικώς δεν έπρόδινε την καλύτερή του ψυχή. Ήταν ταπεινός, άτιμώρητος και άπλόος. Απόδειξις και τό άκόλουθο επεισόδιό του: Κατά τό 1840, ό Γ. Τερτσέτης πήγε στό Παρίσι να έμεινε κεί για λόγον καιρό για μελέτες επιστημονικές. Την έποχή εκείνη έδίδασκε στη Νομική Σχολή των Παρισίων ό Ιταλός καθηγητής Πιλεγγρινο Ρότσι τό Πουινικό Δίκαιο. Ο Τερτσέτης κατοικούσε στό Πασσό, πρόσθετο της μεγαλοπόλεως, για να μελετά ήσυχος. Από τό Πασσό έπληγωνε κεί ως στη Νομική Σχολή, για ν' άκούη τό μάθημα του Ρότσι.

Ένα πρωί ό Τερτσέτης, περνώντας τη Γέφυρα των Τεχνών, έβριξε μιά ματιά στό ρολόι του Ίνστιτούτον και βλέποντας ότι έχει άκόμη καιρό, έστάθηκε στη μέση του γερμανού θαμάζοντας τον Σηρονάνα, που τά νερά του ανέσαν παρλάζοντας. Σε μιά στιγμή, ένας φιλόσοφος διαβάτης έννομιος τον Τερτσέτη για... ζητιάνο, του έβαλε μιά πεντάρα στό χέρι και έβγαλε, προτού ό Τερτσέτης συνέλθει από τη σαστισμα του...

Ο ποιητής έλογοφόρος και έδωσε τό νόμισμα στον πρώτο φτωχό που άπάνησε.

Την ίδια ακριβώς έποχή, ό Ζακυνθός ιστοριογράφος Έριμάνος Λούντζης, πέρασε από τό Παρίσι και συναντήθηκε με τον Τερτσέτη, στενό φίλο του. Μιά μέρα ό Λούντζης, θέλοντας να έπισκεψη τον Νομάρχη του Σηρονάνα, για προσωπική του ύποθεσι, παρακάλεσε τον Τερτσέτη να τον συνοδεύση. Τη στιγμή όμως που οι δύο έπισκέπτες έπρόκειτο να εισαχθούν στό Γραφείο του Νομάρχη, ό κλητήρας άφησε τον Λούντζη να ιπι, έμποδίζοντας τον κακοντημένο Τερτσέτη, γιατί τον πήρε για ύπρητή του πρώτου.

— Στάσον έσύ, που πάζ, του έλετε.

Ο Ζακυνθός ενταρτίδης διάλεσε την αλήνη του κλητήρος, έμπηξαν στό Γραφείο και οι δύο και ό Παρισινός Νομάρχης, κοιθεντίζοντας με τον Τερτσέτη, έθαμισε την πολυμάθειά του.

Ο Γεώργιος Τερτσέτης γεννήθηκε στη Ζάκυνθο τό Νοέμβρη του 1800. Σε ήλικία 16 έτων, τελειώνοντας τό σχολείο, πήγε στην Πάδοβα της Ιταλίας, όπου έσουδάσε Νομικά, χωρίς όμως και να παραμελή την αγαπητή του φιλολογία. Στη Ζάκυνθο έγνώρισε κατά τις παραμονές της Έλληνομνήστιας και ένωση (όπως και άλλοι Ζακυνθίνοι) από τον Καλλιόπα στό μυστήρια της Φιλικής Έταιρείας.

Μόλις βρόντησαν τά πρώτα νεοφύλλα, ό ένθουσιώδης Τερτσέτης πήγε τό καλοκαίρι του και πήγε στον έπαναστατημένο Μορηά, αλλά ή ιδιοσυγκρασία του δεν ήταν για τις κακοχίτες του πολέμου. Γρήγορα άρροστήσε, τον μετέφεραν στό νηάκι Κάλαιος και από κεί στη Ζάκυνθο...

Ο πόθος του να ύπρητησή τό αναγεννώμενο Κράτος τον έφερε στην πρώτη μας πρωτεύουσα. Στην άρχη ό Γ. Τερτσέτης μπηκε οικοδομικώς: έπειτα ανέλαβε τη διδασκαλία της Έλληνικής Ιστορίας και της Γαλλικής Γλώσσας στό νεοσύστατο Γυμνάσιο. Μετά την άφιξι του Όθωνος διορίστηκε δικαστής στό Έγγληματικό Δικαστήριο

του Ναυτίλου, όπου και διεραματίστη τό επεισόδιο που αναφέραμε. Έξ αίτιας αυτού, ή θέσις του Τερτσέτη γίνηκε πολύ στενόχωρη. Αύτόξ και ό Πολυζωΐδης έζλήθησαν σε άπολογία έπί άνησις ύπρησις και παραβάσει του περί την έχημύθην καθήκοντος έπί σκοπή ιδιοτελείς. Η πολιτική άτύσχημα ήταν πολύ πυκνωμένη — άτύσχημα βαναρκής σκλαβιάς. Ο Τερτσέτης τότε παρατήθηκε από τη θέσι του, πήγε στό Παρίσι και μετά τό γυρισμό του στάξ Αθήνας, στό 1844, ό Όθων — που είχε στό μεταξύ έντιμώσει τον άκέραιο χαρακτήρα του — τον διώρισε Βιβλιοθηκάρχη και Αρχιεπιβλέπα της Βουλής. Στη θέσι αυτή ή Γεώργιος Τερτσέτης έμεινε ως τό θάνατό του, που συνέβη στό 1875.

Ο Γεώργιος Τερτσέτης έγραψε πολλά πεζά και ήμμετρα. Τά κυριότερα είναι: «Η Αραβιών», ποίημα που τό έγραψε στό 1834, με την εύκαιρία των γάμων του και συναγαστού του Πολυζωΐδη. Έπειτα: «Τό Τραγούδι των Αθηναίων» (για τον έρχομό της Βασίλισσας Αμαλίας στό 1837), «Φλόγγες», «Η Άγία Τρακόνη», «Η Πλάνη του Χορού» (τό γνωστό επεισόδιο του νεαρού Όθωνος και της κόρης του Αντιβασιλέως Αρμανστεργ, Έλζας), «Η ραχοκία της Αθήνης», «Τά μιάτια της Έρωμένης», «Ο Ίμωραϊ και ό Κιονταχίης», «Η Απιστία», «Η Καρδιά», «Ιγνοξ», «Επιγραφή Κήπου», Στάξ Αθήνας έβγαλε για ένα γράφι, άτάκτως, τό περιοδικό «Ρήμαξ». Πολλά είναι επίσης και τά ιστορικά του πεζογραφήματα, από τά όποια τό σπουδαιότερο «Διήγησις της μεγάλων της Έλληνικής Φιλής από του 1770 έως τά 1837 κατά Θ. Κολοκοτρώνην, Εν Αθήνας, 1845». Έδημοσίεσε επίσης σε φιλιάδια τους λόγγους του που έφωτόυσε στην αίθουσα της Βουλής, μπροστά σε λόγγους και επιστήμονας, λόγγους ιστορικών, φιλοσοφικών κλπ. Όταν έφωτόυσε τους λόγγους του αυτούς, (ή και μεγάλα ποιήματά του), άνέβαινε στο κρηματώτο διάζωμα που έχηρήμιε στους ύπαλληλους της Βιβλιοθήκης για να τοποθετούν τά βιβλία στα ράφια κ' από κεί μιλούσε μ' ένθουσιισμό και χερνομιές.

□ □ □ □ □ ΖΩΓΡΑΦΙΞ □ □ □ □ □

Αραγωνέζος λαθρέμπορος. (Έργον του Ντανά)

Στά 1867, όταν δηλ. ό Γεώργιος Τερτσέτης ήταν 67 έτων, σε μιά φιλική του οικογένεια — όπου έδιάβαζε ποιήματά του — έγγωρισε μιά ώραία και άνεζα νέα Γαλλίδα, Άδελαιδα Ζερμαίν ονομαζόμενη. Η ρομαντική κοπέλλα, ακούγοντας τους στίχους του, έσημπαθήσε και τον ποιητή και τον έξήτησε... σε γάμο! Ο Τερτσέτης, με τη θαυμαστή του άφελεια, της απάντησε: — Μά, παιδί μου, έγώ πειά είμαι γέρος. — Δεν σημαίνει τίς άγαπό, θέλω να συνοδεύω τη ζωή μου μαζί σας! απάντησε ή αισθηματική Γαλλίδα. — Έ, τότε να... σε κάμω παιδί μου, να σε ύποθετήσω, της έπρότεινε ό αγαθός ποιητής. — Αλλά ή Ζερμαίν έλετε: — Αν δέχεται να με ύποθετήσης, σημειον ότι με σηματοθεύεις, και τότε γιατί να μη γίνω σύζυγός σου. — Ο Τερτσέτης σβάρηκε λιγάκι, και τέλος άποφάσισε. — Λοιπόν, άπου έπιμένεις, άξ γίνει κ' αυτό, τί να κάνοιμε. Και έτσι, ό Ζακυνθός ποιητής, σε ήλικία 67 έτων, έχοριμε τον Χορό του Ησαία και μετά ένα χρόνο ή Άδελαιδ του του χάρισε κ' έννα άγοράκι!

Η ποιησις του Γ. Τερτσέτη είναι επικολογική της Έπανησιακής Σχολής, με χτυπητές εικόνες και άλληγορίες. Η δημοτική γλώσσα έχει στους ατύχους του Τερτσέτη όλη της την πλαστικότητα. Ίδου πώς άρχίζει «Τ» όνειρον του Βασυλέως, γραμμένο στό 1853: Άνοιχτε τά παραθύρα, να πάρω, άνοιχτε, άερα, Να ιδώ τό Ηλιον τη χαρά, να ιδώ και την Αθήνα!

Η ποιησις του Γ. Τερτσέτη είναι επικολογική της Έπανησιακής Σχολής, με χτυπητές εικόνες και άλληγορίες. Η δημοτική γλώσσα έχει στους ατύχους του Τερτσέτη όλη της την πλαστικότητα. Ίδου πώς άρχίζει «Τ» όνειρον του Βασυλέως, γραμμένο στό 1853: Άνοιχτε τά παραθύρα, να πάρω, άνοιχτε, άερα, Να ιδώ τό Ηλιον τη χαρά, να ιδώ και την Αθήνα!

